

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndc/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	5724202531
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5724202531.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. M., narodeného X. H. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov - matky: H. H. M., narodenej XX. C. XXXX, Y., F. C. L. XXX O., zastúpenej spoločnosťou AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., Martin, Škultétyho 472/10, a otca: Z. M., narodeného X. R. XXXX, L., L. X, o úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, vedenom na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/17/2025, o návrhu matky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu matky na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 69P/17/2025 Okresnému súdu Martin nevyhovuje.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu matky na prikázanie veci Okresnému súdu Martin z dôvodu vhodnosti (podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“).

2. Matka v návrhu na prikázanie veci uviedla, že má trvalé bydlisko spoločne s maloletým synom vo Y., reálne tu býva, pracuje a stará sa o maloletého syna. Otec má trvalý pobyt v okrese H. vo Y., prechodne býva v L. a do H. pravidelne cestuje za rodinou. Matka ďalej uviedla, že syn bude mať štyri roky a je pre ňu náročné zabezpečovať si celý deň na pojednávanie do L., najmä aby stíhala vyzdvihnúť syna zo škôlky. Zdôraznila, že momentálne sa stará o svoju imobilnú starú matku u ktorej býva, a ktorá potrebuje 24 - hodinovú starostlivosť, pričom nemá možnosť si na uvedený čas zabezpečiť náhradu. Mala za to, že v prípade pojednávania v H. je tento čas nepomerne kratší. Za zreteľa hodné považovala, že na Okresnom súde Martin prebehlo konanie o manželskom výživnom.

3. Otec s návrhom na prikázanie veci Okresnému súdu Martin kategoricky nesúhlasil; v podstatnom dôvody matky považoval za irelevantné a účelové s tým, že to ona sa rozhodla opustiť posledné spoločné bydlisko manželov v L. a bez jeho súhlasu zmenila maloletému synovi trvalý pobyt. Žiadal, aby

súd zohľadnil skutočnosť, že pracuje v K. a je preňho časovo náročné cestovať na súd do H..

4. Konania o rozvod manželstva a vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sú upravené Civilným mimosporovým poriadkom (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP), neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Podľa Čl. 4 Základných princípov CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava II a Okresnému súdu Martin, posúdil opodstatnenosť dôvodov návrhu na prikázanie veci inému okresnému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť.

8. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

9. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

10. Podľa názoru najvyššieho súdu špecifiká daného prípadu navrhovanú delegáciu veci neodôvodňujú. Preskúmaním predloženého spisu najvyšší súd zistil, že matka sa z miesta posledného spoločného bydliska s manželom (L., L. X) presťahovala k svojej starej matke do Y. (okres H.), kde pracuje a stará sa o spoločného syna manželov - maloletého V.. Z návrhu na prikázanie veci vyplýva, že matka býva spolu so svojou starou matkou v jednej spoločnej domácnosti, pričom navrhovateľka ako jeden z dôvodov uviedla, že stará matka potrebuje 24 - hodinovú starostlivosť, ktorú skutočnosť však nijakým spôsobom nepreukázala. Pokiaľ navrhovateľka akcentovala, že žije vo Y., kde pracuje a stará sa o maloletého V., že na Okresnom súde Martin už prebehlo konanie o manželskom výživnom a ďalej, že vo veci koná ohľadne práv maloletého V. ako miestne príslušný ÚPSVaR Martin, tieto dôvody nevykazujú

charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu matky vyhovieť.

11. Už tieto zistenia sú postačujúce pre záver, že matka neuviedla také závažné okolnosti, ktoré by zakladali výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje. Akceptáciou jej návrhu bez existencie okolností výnimočnej povahy, by došlo k porušeniu ústavne zaručených zásad, podľa ktorých nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

12. Najvyšší súd sa zároveň oboznámil s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2024 sp. zn. 16NcC/24/2024, ktorým krajský súd rozhodoval o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením mu veci z Okresného súdu Martin. Rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu je miestne príslušný Mestský súd Bratislava II. Vychádzal zo zistenia, že matka sa pred podaním návrhu na začatie konania odsťahovala s maloletým V. z adresy L. X, L. (obvod Mestského súdu Bratislava II) do Y., napriek tomu, že o zmene bydliska maloletého nedošlo medzi rodičmi maloletého k dohode, a preto aktuálne bydlisko maloletého vo Y. nepovažoval za bydlisko určené dohodou rodičov (alebo iným zákonným spôsobom) v čase začatia konania, ktorým sa spravuje určenie miestnej príslušnosti súdu na konanie vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

13. Po komplexnom vyhodnotení uvedených skutočností, pomeru účastníkov na oboch procesných stranách, prihliadnuc na individuálny charakter konania a sledujúc ochranu najlepšieho záujmu maloletého V., možno konštatovať, že navrhované prikázanie veci inému súdu nie je v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania a jeho zrýchlenia. Okolnosťou svedčiacou v neprospech návrhu matky bol aj kategorický nesúhlas otca s navrhovanou delegáciou.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky na uvedenom základe dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a preto návrhu nevyhovel.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.